

ויאמר משה

פרשת 'תקת'. ה' תמוז ה'תש"פ. עלון מספר 90.

מאמר על פרשת השבוע:

"עַל כֵּן יִאמְרוּ הַמַּלְאָכִים בְּאֵי הַשְּׁבוּן" (במדבר כ"א כ"ו).

"אחד הבחורים המצוינים ביותר, הן באישיותו הן בתלמודו, בשמירת המסגרת, בהתנהגות כללית בין אדם למקום ובין אדם לחבירו; מעולם לא החסיר או אחד לתפילה, סדר וכו' – לימים חלה וחזמו עלה. בתחילה עוד התגבר והחזיק מעמד בשמירת סדר יומו, אך בהתגבר מחושיו נאלץ להשאר רתוק למיטתו. החסיר יומיים, אך בשלישי – עדין מתעטש, משתעל, התרמומטר עדין מורה על כמה מעלות של חום – התגבר כארי, חזר באמצע סדר ראשון למקומו בישיבה, מתנועע על גמרתו, מנעים בקולו הצרוד כקדם. נגשת אל המצוין הזה, ומתוך ארשת רצינות פניתי אליו ושאלתי: "היכן היית הבוקר? דומני כי לא ראיתך בשחרית?". הסומק עלה בלחיי החורות עדין, וביותר מקמצוץ תרעומת החזיר: "הלא ראש הישיבה יודע שהייתי מרותק למיטה כמה ימים. וכי אחר במקומי היה מופיע בישיבה כמוני? הלא ודאי היה נשאר עוד כמצות רופא במיטתו עדי יחלים, עדי ירגיש טוב. ואנוכי, משום שהקדמתי, וברגע הראשון כשהרגשתי מסוגל, הופעתי... תובעים אותי מדוע אחרתי?! כלום שביל התנהגותי המיוחדת הפסדתי? מדוע ילן עלי ראש הישיבה?". הורדתי את הארשת שהתעטפתי בה, ובקול רך ומעושה השבתי: "בחור מצוין שכמוך, הריני להסביר לך את מזרות פנייתי אליך. ידעתי גם ידעתי את מצוינותך, ידעתי את דיוקך, ידעתי כי מעולם בכל שנותיך בישיבה לא רק שלא החסרת, אלא אף לא אחרת. אדרבה, באת תמיד לפני התפילה, הקפדת על אמירת קרבנות. אף בימי בין הזמנים הופעת ממרחקים לתפילת שחרית מתוך דאגה שמא לא יהיה מנין בשנותיה הראשונות של ישיבת עטרת ישראל. כל זה ידעתי. אך גם עוד ידעתי. ידעתי כי כשהתחלת להחלים קמעא, חומך הלך הלך ויורד, גם אם עוד לא הבראת – למדת אולי שלא בידעתך שני דברים: ש'לא מתים' משפעת קלה או מחום, וש'לא מתים' מאיחור לתפילה או אף מלהחסירה בישיבה...". הוא, המצוין הזה, שלא בהפתעתי הרים גבות... כלומר, איזו פילוסופיה היא. מי חושב על דברים כאלה? וכי מפני מה יש לחשוש בשומר סדר כמוני? כך הביעו פניו, וכלו מציאותו. ואני שותק. הבחור מפטיר מילות סיום ופרדה, מפנה גבו וממשיך לצעוד הלך וחוזר בבית המדרש. בימים הראשונים אמנם הקפיד המצוין הזה והגיע כדרכו לתפילה. אמנם שמת לב שאת הקרבנות לא הספיק לומר לפני התפילה כדרכו, אבל מי יבוא בטענות אל מי שאינו אומר, מה עוד שאולי חלש הוא הבחור הנפלא הזה. אך לאחר כמה ימים האיש לא הופיע לתפילה. לאחר כמה ימים שוב הופיע לסירוגין, עד שהופעתו דעכה כליל. "לאחר זמן לא רב הופיע הלה בביתי נרגש ונסער. "אמנם כן", ספק דבר ספק התודה, 'אמנם כנראה למדתי לצערי הרב כי מאיחורים ומחסורים 'לא מתים'... לא עמדתי על הדברים עד עתה. לא תארתי לעצמי כי כל כך מחלחלת הידיעה הזאת גם ללא מודע... מה עושים? מה עושים?", התחנן על נפשו. "היש תקנה?". "כן", אמרתי לו. "תקנה אחת ויחידה. החדר לעצמך בראש כי כשמאחרים או מחסירים לא 'לא מתים'. בשום אופן לא 'לא מתים'. המוכן הנר, בחור מצוין שכמותך? מוכן?". "כן, וכי עמידתי הנוכחית, דמעותי, התחננותי, אינם מוכיחים זאת?". "לא", אמרתי. "כל אלו עדין אינם מוכיחים. אך התנהגותך העקיפת בציפות יום יום שעה שעה ללא הרף, היא אמנם תוכיח. "מסופקני אם הוכיח המצוין הזה כי חזר כבתחילה אם לאו. מסופקני אם נמחקה כליל הידיעה שקנה בקרבו אז בשוכבו חולה. אבל בכל זאת הוכיח כי הבין כנראה...".

מסקנה: ותרת ליצר הרע? הפסדת! אל תנסה לעשות אתו חשבונות!

שבת שלום ומבורך!

על פי ראש הישיבה הרב ברוך מרדכי אזרחי שליט"א.

סיפור לשבת קודש:

ספר הרב ברוך דב פוברסקי שליט"א, ראש ישיבת פוניבז' (המשך הסיפור מהעלון הקודם):

למדתי בתקופה ההיא (בתקופה שהיו לומדים בפרדס ברמן, והצופר של הרב יששכר מאיר זצוק"ל) בחברותא עם הגאון רבי שמואל דיקמן זצוק"ל, (אב"ד חיפה. לימים גיסו של הרב ברוך מרדכי אזרחי שליט"א ראש ישיבת עטרת ישראל). הוא בא אלינו לישיבה מיישיבת חפץ חיים בכפר סבא ולמדנו בחברותא. אבא היה עומד עם הסטנדר ואומר שיעורים וברוך ה' דוקא היתה התמדה. לפעמים מרוב נסיונות באים לידי חיזוק. צריכים לחזק את התלמידים. תדעו לכם אתם עומדים בנסיון, מן השמים עושים נסיון, שגם במצב הזה תהיה ישיבה, אז כל אחד נמצא כעת ב'ישיבה', ולומדים, שומעים שיעור. היום אמרתי שיעור והרבה שמעו אותו דרך הטלפון. נעבור את זה בסיעתא דשמיא, אבל צריכים לחזק את התלמידים. אני רוצה להגיד משהו. אולי זה קצת חידוש, אבל זו אמת. הגמרא אומרת בברכות (ח.): "אמר רב חסדא: מאי דכתיב אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב? אוהב ה' שערים המצוינים בהלכה יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות". מה זה שערי ציון שהוא יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות? בית כנסת כתוב, בית מדרש כתוב, אבל יש דבר שהוא אוהב יותר – שערי ציון, שערים המצוינים בהלכה. מי אלו "שערי ציון"? מה זה יכול להיות? זו הישיבה! אחר כך אומרת הגמרא "מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד". מה כתוב כאן? בשיד השירים (ה' א') כתוב "באתי לגני אחותי כלה". על מה הולך הפסוק? אומרים חז"ל במדרש. כששלמה המלך בנה את בית המקדש, אמר הקדוש ברוך הוא באתי לגני, פעם היה לי כבר גן כזה. באדם הראשון, היה לי גן עדן, וכשבנו את בית המקדש, אמר הקדוש ברוך הוא חזרתי לגני הישן. משחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ה' אמות של הלכה בלבד, מה זה ה' אמות של הלכה? ישיבות! זאת אומרת שיישיבות זה בית המקדש, כך הוא חשבון הדברים, יש בית המקדש, ובית המקדש הוא גן עדן, והישיבות נשאר, אז הישיבות הן גן עדן. אבל מה עושים כשיש גזרה, שאי אפשר ללמוד כולם בחדר אחד בישיבה, כמו בימים אלו מחמת הקורונה? אז קבעו שכל אחד ישב בחדרו. הבית מקדש לא נסגר, הבית מקדש מפוצל. אז מהיום והלאה צריכים לדעת שכל בחור שיושב בחדרו ולומד הוא נמצא בישיבה, והחדר שלו הוא גן עדן! זה חשוב לשמוע את זה. כל אחד צריך לדעת שזה לא פשוט, בזמן הזה זה חיזוק גדול, מי שרק יבין את עומק הדברים אז הוא ירגיש את מה שקרה כאן, שמהיום והלאה הוא ישב בחדרו, ויחשוב: איפה אני נמצא? בבית המקדש! החדר שלו זה הישיבה כעת, רק שהיו צריכים לחלק את הישיבה לחלקים! והאמת היא, שאצלנו בבית תמיד ככה היתה ההרגשה, שהבית הוא גם ישיבה. בדרך כלל לילדים יש משחקים. אצלנו בבית לא היה שום משחק, אתם שומעים? ממש כלום, אפילו כדור שיש לילדים לא היה. אז במה שחקנו? הרי ילד רוצה לשחק, המשחק שלנו היה שהיינו לוקחים מגבת גדולה ולובשים את זה כמו טלית, ונהיים "בעל קורא"... זה היה אחד מהמשחקים שלנו. והיה עוד משחק. היינו לוקחים את כל הכיסאות של הבית אחד אחרי השני, ואז זה כמו רכבת. ואחד מתיישב על הכיסא הראשון והוא ה"קטר" ונוסעים! זה היה המושג של המשחקים שלנו בכרנוביץ. אבא אמר "רוצים לשחק? תשחקו בקריאת התורה, בשביל מה צריך לשחק עם כל מיני דברים עם ג'ולות"... אחר כך הדורות נשתנו קצת כמוכן, והיום צריכים לתת לילדים לפי דרכם. אבל צריכים לדעת את המקור, מקור החינוך האמיתי. ולהכניס בילדים שאינם לומדים סתם בבית ספר, עליהם ללמוד ולדעת שהחיים שלהם הם רק <<< המשך בעמוד הבא.

חידודי הגר' ח:

1. הסדר הקטן ביותר בששה סדרי משנה – זרעים.
2. הסדר הגדול ביותר בששה סדרי משנה – טהרות.

אודות פרשת "חקת":

1. יש לה 87 פסוקים.
2. מתחילה בפרק י"ט פסוק א'.
3. מסתיימת בפרק כ"ב פסוק א'.

הילולא דצדיקיא:

1. האדמו"ר הרב שמחה בונים אלתר מגור זצוק"ל הלב שמחה, ז' תמוז ה'תשנ"ב.
2. הרב אליהו מני זצוק"ל, ח' תמוז ה'תרנ"ט.
3. נשרפו 24 קרונות מלאים בספרי קודש בצרפת, ט' תמוז ה"ד (עיין מדור "ממתק לשלחן שבת" << <).
4. הרב זלמן סודרצקין זצ"ל, ט' תמוז ה'תשכ"ו.
5. האדמו"ר הרב יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנו קלוזינבורג זצוק"ל, ט' תמוז ה'תשנ"ד.
6. הרב אלחנן בונם וסרמן זצוק"ל ה"ד, י"א תמוז ה'תש"א.
7. רבנו יעקב בן רבי אשר זצוק"ל בעל הטורים, י"ב תמוז ה'ק"ח.

<<< המשך הסיפור לשבת קודש:

תורה, הכל תורה. שהילד כבר יחכה לעלות למכינה, לשיבה קטנה, לשיבה גדולה. "בתקופה האחרונה מאז פרוץ המגפה פונים אלי אברכים הורים לילדי בר מצוה, מבקשים ברכה לילדים ומשיחים את עצבונם של הילדים שנכנסים לעול תורה ללא חגיגה גדולה כנהוג. אני רוצה לספר לכם איך היה ה"בר מצוה" שלי, ותראו שאפשר לגדול גם בלי חגיגה וארוע של בר מצוה... אני נכנסתי לשיבת פוניב' בגיל 12. באותה העת בנין הישיבה היה בבנייתו, ובית המדרש היה בהיכל הזמני – "היכל שרייבר" (איפה שהיום חדר השיעורים של הרב ירחמיאל גרשון אדלשטיין שליט"א ראש ישיבת פוניב'ו). שם למדו און, ולא היו חלונות. אמא ע"ה פחדה על בריאותי מאד, באותם ימים הגבעה היתה חשופה לרוחות שהגיעו מהים והן היו חזקות מאד, והיא חששה לבריאותי. אז הלכתי ללמוד בישיבת חברון בירושלים. לפני שנסעתי לשיבה אמרתי לאבא שאני מתבייש. אני רק בן 12 וחצי ואני הולך לשיבה גדולה, כולם יצחקו ממני. אבא אמר לי: "מה אכפת לך? אני אקנה לך תפילין, תתחיל להניח תפילין, מי צריך לדעת בן כמה אתה...". וכך הוה. באנו לזמן קיץ, בראש חודש אייר, ואבא באמת קנה לי תפילין. נו, הכל מצוין. יש לי תפילין, ואני בישיבה בחור צעיר. אף אחד לא צריך לדעת בן כמה אני. יום אחד אני מגיע לשחרית בישיבה. התפלל שם גם ראש הישיבה מרן הגאון רבי אהרן כהן זצוק"ל. הוא הוציא את התפילין שלו לפני התפילה, והנה ומה לו איזה ספק על הריבוע של תפילין של ראש. הוא היה מחמיר גדול. היה יעשה? הוא מסתובב לכאן ולכאן ורואה אותי. "נו", הוא אמר לי, "בוא תעשה מצוה, אתה הרי לא מחוייב... הפעם תותר לי, תתן לי את התפילין שלך...". וכל הישיבה רואה איך שהראש ישיבה בא אלי ולוקח את התפילין, ומיד התפרסם בישיבה שאני עוד לא בר מצוה. אני רציתי להסתיר את זה, אבל לא עזר לי... נולדתי בתחילת חודש אלול (ד' אלול ה'תרצ"א, יוצא שכיום הרב בן 88), והבר מצוה היתה אמורה להיות כמו בן בומן אלול. בסוף זמן קיץ נסעתי הביתה לבני ברק. היה אז בין הזמנים, וידעתי שעוד מעט יהיה לי בר מצוה. אבא אמר לי שכדאי שילמד אותי דרשה לבר מצוה. אז למדנו ביחד והוא הכין אתי את הדרשה, ואני כבר חכיתי ליום הגדול הזה. היה לי את כל בין הזמנים לשנן ולחזור... הגיע ראש חודש אלול, זה היה באותה שנה ביום ראשון (שנת ה'תש"ד), ואבא אמר לי: "נו, מתחיל לזמן, צריכים לנסוע לשיבה...". אמרתי לו: "אבא, רגע, בין כה בעוד כמה ימים זה הבר מצוה שלי...". ואבא עונה לי: "אתה חושב ששם לא תהיה לך 'גדלות'? אני מבטיח לך שאתה תגדל בכל מקום...". וכך נסענו לשיבת חברון לזמן אלול. ביום הבר מצוה שלי, החברותא שלי הגאון רבי בערל שורצמן זצוק"ל עם עוד כמה בחורים, הלכו לחנות בגאולה וקנו קופסת ביסקויטים וכמה בקבוקים של בירה וכוסות מפלסטיק, והביאו את הכל לחדר ועשו חגיגה. שם

אמרתי את הדרשה של הבר מצוה, ור' בערל שורצמן התחיל להתוכח אתי, ואני עניתי לו, וחוחר חלילה א – גאנצע מעשה... אח"כ קצת שרו וזהו, ואחרי חצי שעה כבר היינו כולנו בבית מדרש... הראש ישיבה רבי חצקיל (הרב יחזקאל סרנא זצוק"ל) היה גר ממש ממול, והוא שמע את השירה ושלה לראות לשמחה מה זו עושה. אמרו לו: "זה בר מצוה של ברלה פוברסקי...", ונחה דעתו. הוא אמר: "נו שישמחו, בין הסדרים, למה לא?".

ממתק לשלחן שבת:

אירוע מענין ומעורר מחשבה התרחש בפריז. שריפת ענק פרצה ביום שני בבית הטיפול הנוצרי 'קתדרלת נוטרדאם' בפריז. נכון למועד כתיבת שורות אלו, דווח כי הגג כולו קרס לחלוטין, והלהבות היו בשיאן גם שבוע ימים לאחר מכן. מדובר במבנה היסטורי בן 700 שנה, עם מעל 13 מיליון מבקרים מדי שנה במקום. העשן נראה בחלקים גדולים בבירת צרפת, והלהבות מתפרצות מבעד לשני מגדלים. ומה לנו ולאירוע זה? המאורע מחזיר אותנו למאורעות שריפת התלמוד שהתרחשו בחזית הכנסיה, בט' בתמוז שנת ה"ד, 17 ביוני 1244. באותם מאורעות הועלו באש כ-12,000 עותקים של כתבי יד של התלמוד בכיכר 'קתדרלת נוטרדאם' בפריז והיהודים חויבו לשאת טלאי מיוחד על בגדיהם. הייתה זאת תוצאה של משפט פריז, בו נאלצו חכמי היהדות בצרפת באותו הדור, ובראשם רבנו יחיאל מפריז זצוק"ל ורבי משה מקוצי זצוק"ל, להתעמת עם חכמים נוצרים, בעקבות השתדלותו של תלמידו לשעבר של רבנו יחיאל, המשומר ניקולס דונין. הוויכוח נסב סביב השאלה האם התלמוד מצווה על שנאת הגויים והנוצרים. התוצאה המתבקשת מההפסד של היהודים בוויכוח הייתה שריפת התלמוד. ספרי התלמוד הובאו אל כיכר העירייה של פריז בעשרים עגלות ונשרפו שם. כעבור 800 שנה, המקום בו נשרפו ספרי התלמוד בהמוניהם – עולה בלהבות! ואפשר גם להמליץ את מאורע זה על מאמר חז"ל: "כשהקדוש ברוך הוא נפרע מן הגויים, נפרע מאלוהיהם תחילה!".

גימטריא על פרשת השבוע:

על פי בעל הטורים

- "פרה אדומה" – 341. "מכפר" – 340.
 "וימת אהרן שם" – 1051. "מלמד כי מת בנישקה" – 1051.
 "ויראו" – 223. "בעננים" – 222.

חידות על פרשת השבוע:

- מה צבע פרת החטאת?
- למה הסלע נהפך?
- על מה כתוב שהיה עז?
- מה צוה ה' למשה ולאהרן לעשות שיהיה המים?
- מה צריך לעשות לטמא עם אפר הפרה?
- מה עשו עמלק לישראל?
- אחד מהנחלים המוזכרים בפרשה.
- מה פרשת השבוע?
- מה דינו של שורף הפרה?
- שם מקום בפרשה.
- מי בכה והתאבל על אהרן?
- מה הבטיחו בני ישראל לאדום?
- מה היה חסר לבני ישראל אחרי פטירת מרים?
- ממה היה עשו הנחש שעשה משה?
- כיצד נקרא ים סוף בפרשה?
- מה הדברים ששמים בשרפת הפרה.
- מה מכפר על חטא העגל?
- מציל כלי חרס באוהל המת.
- איפה נפטרה מרים?
- מה הפרות שכתבה התורה שלא גדלים במדבר.
- מי שבא באוהל המת, כמה ימים נטמא?
- מילה נרדפת ל-תפחד ממנו.

על פי סדר א'-ב'

זמני השבת:			שבת פרשת "חקת":		זמני השבת:	
הדלקת נרות:	שקיעה:	עלות השחר:	נץ החמה:	חצות היום והלילה:	שקיעה:	מוצאי שבת:
19:14	19:53	4:09	5:35:45	00/12:42	19:53	20:31
רבונו תם:	צאת הכוכבים:	מוצאי שבת:	שקיעה:	חצות היום והלילה:	שקיעה:	מוצאי שבת:
21:06	20:31	20:31	19:53	00/12:42	19:53	20:31

אשמח לקבל הערות, הארות, תיקונים, רעיונות, עצות, הוספת, טעויות ועוד. כדי להרשם כפרנס נא להתקשר בטל' 02-5870079. העלון טעון גניזה. נא לא לקרוא בכל זמן שאינו ראוי. העלון מוקדש לעילוי נשמת: שלמה חיים בן אסתר ז"ל. גליזה בת מרים ז"ל. הרב אליהו בן טובה בקשי דרוין זצוק"ל. לרפואת הרב רפאל גבריאל אליהו בן רחל חיה הכהן גברא שליט"א. מרים בת עליזה. להצלחת משפחת למני. בעזרת ה' מהעלון הבא יתחיל סיפור חדש במדור "סיפור בהמשכים".